

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 31.07.2002
KOM(2002) 445 endelig

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

Det særlige administrative område Macao: Anden årsrapport 2001

**RAPPORT FRA KOMMISSIONEN
TIL EUROPA-PARLAMENTET OG RÅDET**

Det særlige administrative område Macao: Anden årsrapport 2001

1.	Indledning	3
2.	Gennemførelse af "Ét land, to systemer"-princippet.....	3
3.	Institutionel udvikling	4
4.	Den økonomiske situation.....	5
5.	SAR Macao som international partner.....	6
6.	Forholdet mellem EU og Macao	7
7.	Konklusion	8

1. INDLEDNING

Den Europæiske Union tillægger en effektiv og fuldstændig gennemførelse af grundloven og princippet om "et land, to systemer" i det særlige administrative område Macao (SAR Macao) i Folkerepublikken Kina stor betydning og har derfor nøje og med velvillig interesse fulgt udviklingen i SAR Macao. Ligesom Kommissionens første årsrapport har denne rapport til sigte at vurdere udviklingen i SAR Macao og kommentere forbindelserne mellem EU og Macao.

2. GENNEMFØRELSE AF "ÉT LAND, TO SYSTEMER"-PRINCIPPET

To år efter overdragelsen af Macao til Kina er det betryggende at bemærke, at både den centrale regering i Beijing og regeringen i SAR Macao fortsat tillægger "ét land, to systemer"-princippet stor betydning. I sin beretning til den nationale folkekongres den 5. marts erklærede premierminister Zhu Ronghi: "Vi vil fortsat fastholde princippet om "ét land, to systemer" og grundlovene for de særlige administrative områder Hongkong og Macao. Vi vil yde fuld støtte til lederne og regeringerne i Hongkong og Macao i deres bestræbelser for at styre områderne i overensstemmelse med lovgivningen og forsvare Hongkongs og Macaos langsigtede velstand og stabilitet".

Macaos regering forvalter fortsat både internt og internationalt det særlige administrative område autonomt som foreskrevet i grundloven. Et vigtigt og interessant konkret eksempel er spilleindustrien. I forbindelse med liberaliseringen af denne sektor har centralregeringen i Beijing flere gange gentaget, at det er strengt forbudt for selskaber med kapital fra fastlandet at deltage i udbud om spillelicenser.

– *Grundlovens artikel 23¹*

Under en ceremoni til markering af otteårsdagen for offentliggørelsen af Macaos grundlov mindede viceformanden for den nationale folkekongres' udvalg for retlige anliggender, Qiao Xiao Yang, myndighederne i SAR Macao om, at de ifølge grundlovens artikel 23 skulle indføre lovgivning mod oprør, men at det var op til SAR Macaos myndigheder at bestemme tidspunktet herfor.

– *Underretningssystem mellem fastlandet og Macao*

Myndighederne fra fastlandet og Macao undertegnede den 6. juni i Beijing en "ordning vedrørende et gensidigt underretningssystem mellem offentlige sikkerhedsorganisationer og Macaos sikkerhedskontor". Underretningssystemet vedrører spørgsmål i forbindelse med straffelovs- og toldovertrædelser og trådte i kraft den 1. september.

¹ Artikel 23: Det særlige administrative område Macao vedtager egne love om forbud mod enhver form for forræderi, oprør, tilskyndelse til oprør og undergravende virksomhed rettet mod folkerepublikkens centralregering eller tyveri af statshemmeligheder samt forbud mod, at udenlandske politiske organisationer eller organer udøver politisk virksomhed i området, og at politiske organisationer eller organer i området knytter forbindelse med udenlandske politiske organisationer eller organer.

3. INSTITUTIONEL UDVIKLING

I det andet år efter etableringen af SAR Macao skete der en konsolidering af de forskellige institutioner, der blev oprettet i 2000. Det første valg til den lovgivende forsamling bekræftede den gradvise udvikling hen imod mere demokrati. Regeringen fuldførte sin organisering ved at sammenlægge forskellige grene inden for politiet og toldforvaltningen. For at opnå kvalitets- og effektivitetsmæssige forbedringer har regeringen etableret et program for uddannelse af embedsmænd på højt og mellemhøjt niveau. Regeringen vil også uddanne flere advokater, så kapaciteten til at udarbejde love kan blive øget, og så domstolene kan få flere kvalificerede dommere.

– *Valg til den lovgivende forsamling*

Det første valg til den lovgivende forsamling efter overdragelsen fandt sted uden problemer den 23. september med en pæn valgdeltagelse på 52,33%. I overensstemmelse med grundloven blev antallet af medlemmer af den lovgivende forsamling, der valgtes ved direkte almindelige valg og ved indirekte valg i funktionelle valgkredse, for begge kategoriers vedkommende forøget fra otte til ti.

Til valget af de ti lovgivere, der valgtes ved direkte almindelige valg, var der 15 lister, herunder en fra det portugisiske samfund i Macao. Ti lovgivere fra de fire funktionelle valgkredse blev automatisk valgt, da der ikke opstillede konkurrerende lister. Den øverste leder udpegede den 10. oktober yderligere syv medlemmer af den lovgivende forsamling som foreskrevet i grundloven. Udvidelsen i 2001 af antallet af pladser i den lovgivende forsamling, der vælges ved direkte almindelige valg, med to er det første skridt i den gradvise demokratiseringsproces, og antallet vil forøget med yderligere to pladser ved det næste valg i 2005.

– *Reorganisering af visse dele af forvaltningen*

For at forbedre koordinationen mellem den offentlige sikkerhedspolitik og kriminalpolitiet har regeringen forenet ledelsen af politiet under sikkerhedsministerens kontrol. Dette vil forbedre politiets effektivitet og derfor også sikkerhedssituationen i Macao.

Indtil udgangen af oktober 2001 blev toldfunktionerne udført af en række regeringskontorer, nemlig søfartspolitiet og toldvæsenet, Macaos økonomiske tjenester, postvæsenet samt statistik- og folketællingskontorerne. Den lovgivende forsamling vedtog den 15. maj en lov om oprettelse af en enhedstoldtjeneste, der samler alle toldmæssige funktioner i et enkelt administrativt kontor under ledelse af toldkommissæren. Det nye kontor indledte sin virksomhed 1. november sidste år.

Macaos regering har afholdt kurser for embedsmænd på højt og mellemhøjt niveau for at forbedre de offentligt ansattes effektivitet og kvalifikationer samt de tjenesteydelser, der ydes til offentligheden generelt. Regeringen er særlig bekymret over, at antallet af erfarne jurister er for lille til, at den kan gennemføre retlige reformer i 2002. Undertegnelsen af en finansieringsaftale om projektet for retligt samarbejde mellem EU og Macao er i denne forbindelse en velkommen udvikling.

– *Nedlæggelse af to midlertidige kommunalforvaltninger*

Efter forslag fra regeringen vedtog den lovgivende forsamling i december en lov om oprettelse af et generelt kontor for civile anliggender fra 1. januar 2002. Dette kontor vil

overtage de opgaver, der tidligere blev udført af de to midlertidige kommunalforvaltninger, som nu er blevet nedlagt.

4. DEN ØKONOMISKE SITUATION

Efter en moderat genrejsning i 2000 var udviklingen i Macaos økonomi langsommere i 2001, hvor der forekom en afmatning på globalt plan. Realvæksten i BNP faldt fra 4,6% i 2000 til 2,1% i 2001. Opbremningen skyldtes hovedsagelig faldende efterspørgsel efter eksportvarer på de vigtigste oversøiske markeder. Takket være en blomstrende turistsektor var der alligevel begrænset vækst i økonomien i 2001. Men arbejdsløshed er stadig et problem (se nedenfor).

Liberaliseringen af spilleindustrien blev anset for at være den vigtigste udvikling i Macao i 2001. Det monopol på kasinodrift, der blev givet Sociedade de Turismo e Diversoes de Macau (STDM) i 1962, udløb den 31. december 2001, men blev forlænget med tre måneder i afventning af en beslutning om at udstede nye licenser. Macaos lovgivende forsamling vedtog en ny ordning for spilleindustrien i september, som afskaffede monopolsystemet og indførte tre nye licenser, der vil blive tildelt efter offentligt udbud. Lokale, Hongkong-baserede og multinationale selskaber afgav i alt 22 bud, hvilket er udtryk for, at Macaos spilleindustri er attraktiv. Det nye system er generelt velanset og indeholder en konkurrencebæmpelsesmekanisme. STDM måtte ansøge om en ny licens i overensstemmelse med de nye procedurer.

Regeringen i SAR Macao er stærkt afhængig af skat på spil som en skatteindtægt. I de første 11 måneder af 2001 udgjorde de direkte skatter på spil 5,96 mia. patacas² (828 mio. EUR), hvilket er ca. 60% af skatteindtægterne. Ved at liberalisere spilleordningen håber regeringen, at erhvervsgrenens samlede konkurrenceevne vil blive forbedret, og at der vil blive tiltrukket flere udenlandske investeringer, hvilket vil øge de offentlige indtægter og skabe økonomisk vækst.

Turisterhvervet klarede sig godt i 2001, og antallet af besøgende satte rekord med over 10 mio., hvilket var en stigning på over 12% i forhold til 2000. Over 90% af de besøgende kom fra det storkinesiske område - ca. halvdelen af disse fra Hongkong, mere end en fjerdedel fra fastlandet og resten fra Taiwan. Væksten sidste år skyldtes hovedsagelig stigningen i antallet af besøgende fra fastlandet og, i mindre grad, besøgende fra Taiwan.

Arbejdsløsheden var fortsat høj med 6,4% i de tre måneder, der førte op til december 2001, hvilket er en lille forbedring fra 6,8% i 2000. Arbejdsløshedssituationen var særlig alvorlig i fremstillings- og bygge- og anlægssektoren. Antallet af ikke-bosiddende arbejdstagere faldt svagt fra 27 221 i 2000 til 25 925 i 2001.

Den planlagte udfasning af tekstilkontingenterne i 2005 gav også anledning til bekymring. Tekstil- og beklædningssektoren tegner sig for over 80% af Macaos eksport og beskæftiger mere end 22% af den samlede arbejdsstyrke. Erhvervsgrenen har arbejdet for at få en veldefineret politik til at klare denne situation, men dette er endnu ikke sket.

I sin tredje policy-tale fra november 2001 skitserede den øverste leder en række foranstaltninger, der skal bistå dårligt stillede og virksomheder med at klare den økonomiske tilbagegang. Pakken indeholdt store skattenedsættelser, finansiel bistand og udgifter til

² Gennemsnitlig vekselkurs i 2001: 1 EUR = 7,1962 patacas.

infrastrukturudvikling, der vil skabe 6 000 arbejdspladser. Budgettet tildelte også 400 mio. patacas til omskoling af 4 000 arbejdsløse med henblik på at forbedre deres færdigheder.

Vareeksporten faldt med 9,4% i 2001 til 18 473 mio. patacas som følge af faldende efterspørgsel på verdensmarkedet. Til gengæld steg importen med 5,9% til 19 170 mio. patacas. Der registreredes et underskud på handelsbalancen på 697 mio. patacas.

I 2001 aftog den bilaterale handel mellem EU og Macao en smule, nemlig med 3,7% til 996 mio. EUR. EU var Macaos næststørste eksportmarked, idet det tegnede sig for 26,6% af den samlede eksport. Desuden var EU den tredjestørste importleverandør til Macao, idet det tegnede sig for 12,6% af den samlede import.

5. SAR MACAO SOM INTERNATIONAL PARTNER

Som foreskrevet i grundloven fører SAR Macao sin egen handelspolitik, over hvilken den har fuld myndighed som et særskilt toldområde. Macao har separat medlemskab af WTO og af en række internationale organisationer.

Under WTO's firårige eksamination af Macaos handelspolitik, der fandt sted i Genève i marts 2001, blev Macaos handelspolitik og økonomiske politik drøftet indgående på grundlag af rapporter fra SAR Macaos regering og WTO's sekretariat. Økonomi- og finansminister Francis P. Y. Tam var leder af Macaos delegationen, og Det Europæiske Fællesskab deltog aktivt i drøftelserne. Det positive resultat anerkendte Macaos politik med frihandel og åbne markeder.

Macao deltog i den skelsættende ministerkonference i Doha i november og udtrykte tilfredshed med dens resultater.

Folkerepublikken Kinas tiltrædelse af WTO, som der blev opnået enighed om på ministerkonferencen i Doha, var en milepæl i det multilaterale handelssystemets historie. SAR Macao og EU gav udtryk for deres tilfredshed med afslutningen af forhandlingerne, der førte til tiltrædelse.

Macao er også medlem af Verdenshandelsorganisationen.

– *Den Finansielle Aktionsgruppe*

Macao har været observatør i gruppen af lande i Asien og Stillehavsområdet i Den Finansielle Aktionsgruppe vedrørende Hvidvaskning af Penge (FATF) siden 1999 og blev fuldt medlem i 2001. FATF blev oprettet af G7 i 1989 og har nu 29 medlemmer og 2 observatører. Dens vigtigste formål er at fremme politikker til bekæmpelse af pengevask. Macao har bekæmpet pengevask ved at forbedre koordinationen mellem de forskellige organer og kontorer, der er aktive på området. SAR Macaos regering meddelte i august 2001, at der ved årets udgang ville blive nedsat en aktionsgruppe til at bekæmpe pengevask.

I 2001 indgik Macao yderligere to luftfartsaftaler med tredjeparter, således at der nu i alt er indgået 33 aftaler, og tre andre aftaler blev parafereet. Disse aftaler skal fremme lufttransport og brugen af Macaos internationale lufthavn. Ved udgangen af året meddelte SAR Macaos regering, at både mængden af gods og antallet af passagerer, der benytter Macaos internationale lufthavn, var vokset betydeligt i årets løb.

6. FORHOLDET MELLEM EU OG MACAO

– *Gensidige besøg*

2001 var et travlt år for forbindelserne mellem EU og Macao, hvor højdepunkterne var et besøg af den øverste leder Ho Hau Wah hos Europa-Kommissionen og EU's beslutning om at indrømme personer med macaosk pas visafri adgang til EU's område (for øjeblikket dog ikke til Det Forenede Kongerige og Irland).

SAR Macaos øverste leder Ho Hau Wah aflagde officielt besøg hos Den Europæiske Union den 19. og 20. juni 2001. Han anførte en højtstående delegation, der omfattede formanden for den lovgivende forsamling Susana Chou og ministeren for administration og retsvæsen, Florinda Chan. Den øverste leder mødte Kommissionens formand Romano Prodi og kommissær Patten og kommissær Vitorino. Macaos overgang og den politiske og økonomiske situation blev drøftet, og der blev udvekslet tanker om, hvordan yderligere forbindelser og samarbejde mellem EU og Macao kan fremmes. Kommissionens formand Romano Prodi lykønskede den øverste leder med den gode start, som SAR Macao havde gjort. Delegationen fra Macao besøgte også Europa-Parlamentet og mødte næstformand Colom i Naval.

I december 2001 besøgte bestyrelsesmedlem i Den Europæiske Centralbank Domingo Solans Macao, hvor han blev modtaget af den øverste leder.

– *Visafri adgang til EU*

Den 15. marts vedtog EU's Ministerråd en forordning med en liste over tredjelande eller områder, hvis borgere skal eller ikke skal have visum, når de rejser ind i EU's område. Denne forordning gav visafri adgang til indehavere af pas fra de to kinesiske særlige administrative områder, Macao og Hongkong, undtagen til Det Forenede Kongeriges og Irlands område³. Forordningen trådte i kraft den 10. april og er siden blevet gennemført uden problemer. Kommissionen bemærker med tilfredshed, at Rådet accepterede Kommissionens forslag og vedtog det meget hurtigt.

Ud over EU-landene indrømmede fjorten andre lande i 2001 visafri adgang til indehavere af pas fra SAR Macao.

– *Tilbagetagelsesaftale*

Delegationer fra SAR Macao og Kommissionen holdt møder i oktober med henblik på forhandlinger om en tilbagetagelsesaftale. Der blev gjort betydelige fremskridt med forhandlingerne, og der forventes en yderligere indsats i 2002 for at indgå en aftale.

– *Det Blandede Udvalg*

Det ottende møde i Det Blandede Udvalg, der er nedsat i henhold til samarbejdsaftalen mellem EU og Macao, fandt sted i Macao den 22. oktober 2001. Mødet gjorde det muligt for parterne at gennemgå udviklingen i det forløbne år og overveje Kommissionens første årsrapport om Macao. Der blev drøftet samarbejdsaktiviteter, herunder gennemførelsen af de

³ Det skal bemærkes, at Det Forenede Kongerige og Irland i mellemtiden (med virkning fra maj 2002) har sluttet sig til de øvrige lande og via autonome afgørelser i henhold til deres respektive nationale indvandringslovgivninger har ophævet deres visumkrav til personer med pas fra SAR Macao.

igangværende projekter. Et nyt projekt om retligt samarbejde forventes iværksat i første halvdel af 2002.

– *Asia-Enterprise*

Med finansiel støtte fra Kommissionen gennem dens Asia-Invest-program blev der afholdt et møde mellem virksomheder i metalsektoren i Macao i september 2001. Mere end 100 selskaber fra EU og Kina deltog i mødet.

– *Intellektuelle ejendomsrettigheder*

Kommissionen fortsatte med at overvåge udviklingen med hensyn til beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder i Macao. WTO's TRIPS-råd i Genève har undersøgt Macaos lovgivning om intellektuelle ejendomsrettigheder og fandt, at den generelt var i overensstemmelse med Macaos WTO-forpligtelser. Etableringen af en forenet toldtjeneste er en kærkommen udvikling, der yderligere skulle forbedre håndhævelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder i det særlige administrative område. Der blev i december 2001 afholdt et seminar i Macao om intellektuelle ejendomsrettigheder med deltagelse af de herfor ansvarlige organer, herunder håndhævelsesorganer fra det kinesiske fastland, SAR Macao og SAR Hongkong. EU glæder sig over dette samarbejde, der vil medvirke til en bedre håndhævelse af intellektuelle ejendomsrettigheder.

Macao blev for nylig fjernet fra "US Special 301 Watch List" (en liste over lande og økonomier med alvorlige problemer med intellektuelle ejendomsrettigheder), hvilket antyder, at Macao har gjort betydelige fremskridt med sin lovgivning om intellektuelle ejendomsrettigheder. Dog giver piratkopiering og varemærkeforfalskning stadig anledning til betænkeligheder i EU's industri, ligesom det er tilfældet andre steder i regionen. SAR Macao bør videreføre sin indsats for at håndhæve de intellektuelle ejendomsrettigheder.

7. KONKLUSION

SAR Macao har fulgt sin gode begyndelse op med hensyn til at konsolidere de institutioner, der er etableret siden områdets oprettelse. Det frie valg til den lovgivende forsamling i september viste, at Macaos borgere ønsker at udøve deres grundlæggende politiske rettigheder. Det øgede antal lovgivere, der er valgt ved direkte almindelige valg, var et udtryk for fremgang i retning mod mere demokrati. Det portugisiske samfunds deltagelse i det direkte valg til den lovgivende forsamling afspejlede deres tillid til SAR Macao.

To år efter overdragelsen er SAR Macaos fremtidsudsigter ganske gode til trods for det økonomiske tilbageslag. Kommissionen vil bestræbe sig for at samarbejde med Macaos myndigheder for at fremme en stabil udvikling af det særlige administrative område i overensstemmelse med princippet om "ét land, to systemer".